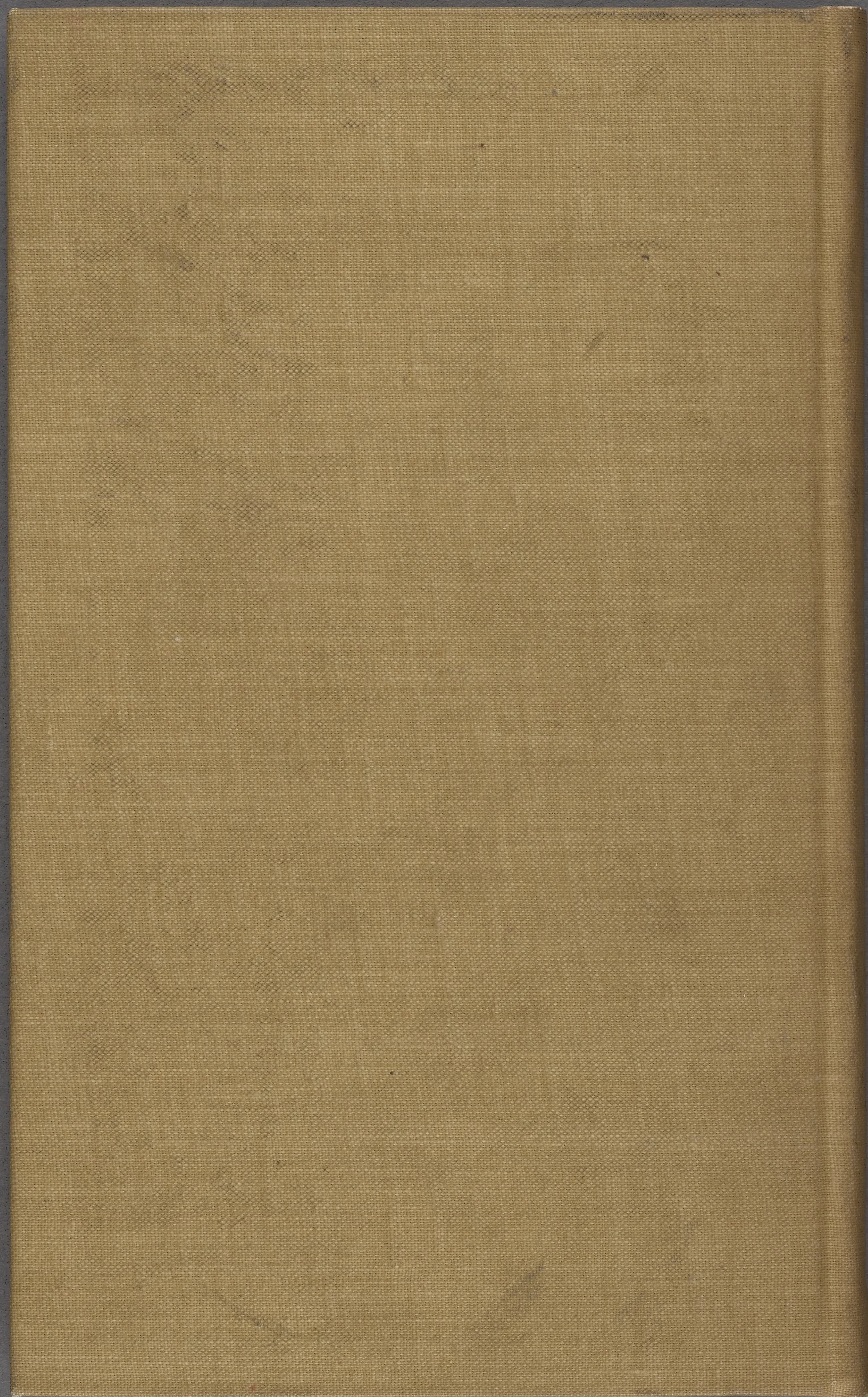

נוסח הכתב מהג״אבד דקק ברלין
אחרי התרחקותו מעירו
בלתי ידיעתם

ונוסח הדרשה והרע״ש מ״אבד דקק
ליסא יע״א אשר דרש ברבים בשבת
הגדול תקמ״ב לפק

והעתקה ע״י זעיר דמן חברי׳ אשר
אנשל וויספן הלוי מלמד לבני יהוד׳
קסת הסופר בקק הא״ג יע״א

Letter of resignation sent
by the rabbi of Berlin to
his comunity etc

שלומי"ם אלפ"ן לכבוד האלופים הרוזנים הגבירים הנגידים
קציני עם פרנסי קהל עדת ישורון דק"ק ברלין יע"א

אחרי עתירת החיים והשלום רב יתנה"ו ורב יוסף שלום ושלוה בארמנותם אין
פרץ ברחובותם ואין צווחה במעגלותם אמן

אותיות אלו תבואינה בקרב מחנה כבודם מביע לכם רואי ויודעתם את תנועתי יקירת
העיר והוצה / אתם ידעתם באות אשר הי' עם לבבי לירד לרגלי ולשוב אלה
מקומי אשר משם לוקחתי יען אשר לקחני ה' מאחרי הצאן ויגבר חסדו עלי לרעות צאן עמו ו
ישראל נחלתו על גפי מרומי קרת / ואמת ה' היתה זאת כי נודע הייתי והתהלכתי באשר התהלכתי
מעיר לעיר ומדינה למדינה עד בואי אל המקום הזה מעת תהלות קהלתם הרבה והמדינות /
הש"י ואחשבה הנה אמצא מנוח לכף רגלי ולא אוסף לנוד

אמנם הלום ראיתי אחרי רואי ותחת להפך מאשר קויתי יגעתי באנחתי ומנוחה
לא מצאתי מרוב עבודה כלה שחרי ובקרי ואחרי שנים נדחת
והיא כפורחת / עוסק על אלה הבהלות השמועות אשר שמעתם כי מה היות אשר רבו לזו ה
הטרידים אשר ה' קורא יראו ה' החרדים אל דברו הן רבו עתה עמי הארץ בקצה המחנה
נרפים הם מלאכת ה' ויעשו מעשים אשר לא תעשינה ותועבת ה' היו ספרים ולבד
אשר ראו עיני וקול ענות אשר אשמע שומעת באזני אמרת קדוש ישראל נאצו והייתי כגבר
אין איל **ובהביני** דברי ... כי חשקה נפשי ונמאס בלבי ...
ברמה רוח ותנועות לבי לבלתי אמור כאשר ישאל איש בדבר אלהים על כ. אמרת נאוית
נשוא משאו הם ולבדם טרחם ומשאם ושארי בדברים אשר גם הם היו בעוכרי **האומנת**
תקון העולם לא גיות כי אם לזו שהי' ראוי להגלות לפי דעתי **והנה** כי חוטי המשים ד
דברי אשר יצאו מפי ויפתו בי עד בוש ויבטיחוש להקל ומשאי גם הוסיפו על הדבר לאמן
אוצר ... ואשר לא יכולתי לגלות לבי ולפתע לשבת הן לריב ... וזה גם כי אתם אשר
גליתם אזנם התנה כי אמרו לי הלא טוב אשר תעצור בעדינו ואם לא תעלה ארוכה לשברי א
אשר הם שוברים בחומות התורה די שלא תוסיף כי כן קרבו אליך כל העם אשר ברגליך ו
ואם לא ישמעו אליך יחדלו להפיל חומות התורה תהרסה התנש ואחר ונשאות התכם גם
לדבר הזה לשוב לשבת בארץ אורות ישים ידברו בשובם ונחת יושיעו .

אכן קויתי לעשות ענבים ונהפוך הוא פתח הספר ובוסר גומל סורי הגפן נכריה
חגשים יקרוב בזו ויטשו והם ביתר ברית והשניא זנון ונה ולקיא לא הרועים
אשר רבע ויורו השורים בחנים ואבני קלע והרי מחשבותם הסגו אחור משפט ואיש ב
בטריות לבו ילך יתהוללנה הנשים

ועל הרועים חרה אפי ואחרים כשאון מים רבים ישאון קולם והסר
עטרת ישראל והמשפט אשר לאלקים הוא
ישפוטו הם נכרי עליו באשר או ישראל עליו לב זה החלום לעשות גם בנעו אותם וי
וישלחו ביד איש גר וחקוק בעט ברזל ועופרת ולסר מעלי.

ועתה מה לי פה אם בהשותם תלין עיני ואזני תשמענה ואהי כאלם לא
יפתח פיו ואולם חי אני הלא תבחר מחנק נפשי מהם יד
ידעתי גם ידעתי כי כמקרה זה כן יקרני טרם עלי ביום ה' הבעות כאשר נאם נביא
נבאו, ירא אלהים ושלך ועם שונים לא יתערב אך זה לגבר הוקם על כי יבוא אלי
בבואו עם קרבותיו תפכן לכן אמרתי זאת אעשה לשבת בקנה הגבול ועל אחרי
לסדר את כל הדברים המשולשים בידי ולבלתי היות עם נערב ואשלחם בזה לזוגתי
הרבנית תי' לתתם ביד אשר יתרצו הנדיבים אשר הדברים מגיעין עדיהן והנשאר תמסר
ליד אשר יצוו כבי' ואנכי ארחיק נדוד אל המקום אשר יה' ישא הרוח ה' ולרת כי
לא לאדם הכין צעדו וגם זוגתי הרבנית תי' ואשר אתה תבוא אחרי ואם חפץ ה' בנו
והביא אותנו אל הארץ אשר לפנים נבי' לכל האומות יען שמה פני מועדות / ומובטחני
בכבוד מעלתם שלא ישימו עלי עון אשר חטא בהיותי נחפז ללכת ולא אבוא לפניו
בנשיקות פה כמשפט כי דעת לנבון נקל שכך יפה לו ומי יודע עד היכן הדברים
והאנשים האלה קשים מאד כי יהגה לנעותם ופיהם יביעו הייטו חרפה לשכנינו

ואתם אחי שימו לבבכם וידעתם היום והשבותם אל לבבכם כי בכל מה
עבדתי אתכם ואהי כחרש עול ואשליך את נפשי מנגד
ולא חטאתי בדברים רע על נפשי המוסים בי השלוה ההולכים לאט / ואחרת
אשאלה להיות בעיר לעזור לזוגתי הרבנית תי' גם עוד הייתה שם וגם שתוכל לאהר
והחיש בותה בענה כי עבר קיץ ויכי החורף קרוב לבוא / גם אנכי לא אשנה

את הטוב אשר גמלם איש איש מראשית ועד אחרית. ושפי לא תבא הרעה / עמו ויני
לא לו מהמלל והאריך בעבדם ובעבד גבירתם ונגד גבירתם ובעבד גבירתם / ונגד
גבירתם **אתה ה'** תשמרם תצרנו מן הדור זו לעולם / ונגד תשוב ותרחם את עניך
כי אב את הבן תרצה והתפלים אליך ישובו ובלי רמה ממנה מקטנם ועד גדולם

ועיניכם תחזינה מישרים כי קשה עלי פרידתכם וזה גם מרעני הש׳
כלכלתם מן הגוי מפרדים ולכלכם מקנה נדרים

אבל גם אלה מעם ה' יצאה וה' הוא הטוב בעיניו יעשה ובו אני בוטח כי הוא לבדו בוחן
כליות עליו אני משליך יהבי ואשפוך לפניו שיחי כי לא יטוש ה'

ואתם יהי נועם ה' עליכם ויברך אתכם בכל הטוב עדי יקבץ
נפוצותיכם ונדחים יאספו איש אל אחיו
וכן נעלה אל הר הבית אלהי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו / כנפש אחיכם
הבוטח בקום מצוותי יכפר על עונו וינחה דרכו ועל מי מנוחות בבית ה' יהי' משכנו
ולא ירדוף משוא וגם לברכה ברוכי ה' יהיו בכל הטוב אשר ייטיב ה' לשומרי מצותיו
ועושי רצונו

ועינינו תחזינה גם יחד בי בהגלות נאות אלוק ישראל וב
ובשובו אל מרומו נגילה ונשמחה בו ובישועתו
בשובו וראות את ... אמן

אחרי הביעי ורום רוחי בענין חג השבועות ולהלל ולהודות לה' הבוחר בעמו
ישראל באהבת חסד ה' הנפלאה אשר גמל את אבותינו ואותנו
אנחנו החייב עלי לעורר את לבב העדה בתהלות בית ה' על רוב חסדיו את ה
הדור הזה ותהלות ה' יברך פיו בחנן את שבט המושל בהכינו את כסא המלוכה
על אדירי החכמה גדולי התבונה כלי יקר הבעלי **המראתם** ראו את
יופי הדר כבוד ההוד ודברי נפלאות ישיחו מן הנגבהי לשבת על כסאו מלכות
אשי הוא האדיר החסיד הקיסר הגדול **יאזעפוס השני יר"ה**
הלא ידעתם אם לא שמעתם את אב
רחמנות שאין נח על לב אהבתו את כל בני אדם גם בני איש אומות רבאי ויקירא
איני יתכן כל בשרו יראו נא בעיני הבחינה חסדו עם היהודים אשר בכל כנפיו
יחסיון **אני אני** נמצאתי בק"ק **בראד** המעטירה עד הביאונו ה' עד הלום
ותהי עליי בהקטיבי יש יש יפי מגמותיהם יתם צדקות פרזונו בישראל הולכי אורח
יספרו עוזו ורב נוראות בצדק ירעם ולא על היושבים בארצותיו לבד רחמיו וחסדו
נטוי כי אם על כל הפזורים בכנפות הארץ לו והם כי בכל חמי הגויים ובכל
ומתם גמר רב טוב יבינו ויתהלו חסדו בגוי אל גוי וממלכה אל ממלכה וגם תקוה
עיניכם על הין ערך אדונינו המלך הגדול **מלך פולין יר"ה** יחזיק
בימיו השלום והאמת ותגבר יש יום
באהבת החסד ומשפט וצדקה לא יטא פני גוי לעשות דין ואם מנחם בני ישראל
בארץ לא לנו מנחם יושבים פה המלך והשרים היושבים על כסאותם סביבות ע
עוזו ישפטו יחדיו כגר [illegible] הארץ לא יבדלו ושפטו בצדק דלים ובחסד עליון
גבינו שהולכים האדירים האלה צדק אזור מתנם והאמונה אזור חלצם ולפניהם חנן
לא יבואו ישנאו כל דוברי עתק דוברי שקר לא יכון לנגד עיניהם השוע
עם זאת אשר הקיסר יר"ה עושה חסד בארצותיו שונא ויגן לכל עם ורוח מגביה
שפלות האומה הנבזה והנלחץ איש איש על אמונתו ועל עבודתו יחד ואחבולה כל
לספר כי אין מספר והמון חסדיו ורבה הישרה ושלום אין קץ כסאו כששו יכון :

אולם רע המעשה אשר ראיתי איש חכם ורע איש עני בדעת הבריות
שבהבריות שמו **הירץ וויזל** יקק ברלין חקק בדפוס מגילת
בת אחות לב לקהל עדת ישראל הגרים בארצות הקיסר יר"ה וקרא שם האגרת
דברי שלום ואמת חובר שמה בלשון פרקים בדברי
חוקיות בא דעה נעהה לאנשים חכמים
ונבונים תמימים ושלמים כמו הוא יחיב בארו ותוכן דבריו לאשר הקיסר יר"ה פקד

על עם בני ישראל שיכירו והם בתי מדרשים ללמוד לשון אשכנזי על בוריו והחריף
לעוללים ויונקים שיעשו חיל בכל חכמה ויבוא עת הבגרות ההוא ושית עצה איך
ומאז רצון הקיסר יר"ה ירום הודו בכה"ח אל ירע לבבכם ואל ירפה ידיכם כ"ל / וכן
תשימו לב וכל שלא יצא התינוק מחדרו שלומד בו קריאת הלשונות ודקדוקיהם
אל החדר שבו ילמדו נביאים תורה והאמונה ויקבלו המוסרים עד שיבדקוהו אם
השלים חוקו בחדר הראשון וכן לא יכנס בחדר המשנה עד שהשלים חוקו ואם
ישפוטו שאינו הגון למשנה ולמוד התלמוד טוב שלא ישים חלקו בהן ויבדל וילמד אחת
מן האומנות שלבו נושא אליו כ"ל כי לא נצטרך כלם להיות בעלי התלמוד ע"כ ·
והמגיד יסודו בתחלת דבריו ה' על פסוק משלי כמ"ש חנוך לנער על פי דרכו וגו'
וחינוך לנער יחלק לשתי מחלקות אחת הנימוסיות ודרך ארץ ויקראם בשם תורת
האדם ולשנית קורא הבורות היסטאריע וגעאגראפיע כ"ל כמו
בה כל הארץ ·

תורה אנכי למוד ולבי יתיר מקווה האיך הענין רשע בפני איש הנערה חכמות
נשגבות ולבד ספרי לשון עברי ופשוטו של מקרא עם פירושי
באושלות הראשונות ואין לו חלק ונחלה בלימוד עומק התלמוד והראשונים · תורה
שבע"פ עבודות ה' החוקים והמשפטים ומצות לאל החכמה וחכמים זה לו · האיך
יעיז פניו לומר הבה נתחכמה ונשים עצה לפני מדעות יקרות · ולמות חכמי לב ו
ומביני מדע ויודעי דעת האיך איש משולל מכל מוסרות המדע יבוא ללמוד סדר הלימוד
והורות דרך לעם ה' אלה ומה הנמשל אשר ינעשו ולחוקים ביעקב ולהפיצם בישראל
הלא יאמר גבור שתום העין יאמר לכו ורגלי מורה לכם רש ונקלה יאמר לכו לחמו ב
לחמי · ואין לחם בביתו סורו טמא קראו לאיש הזה סורו סורו אל תגעו ·

כ ה

אל אלהים אתה היודע כי לכבודך ולכבוד תורתך באתי היום הזה ולגדע קרני
הפושע על ראשי עם הקודש ולהודיע לכם את מזימות האיש הזה
אשר יעזן אוני מבין אשנבי ספר הקטן הזה כי ראה נוגעים התהו והתעות את
לבב ההמון ולהדיח את היודעים מבטן · לכל ידעי נתיבות התורה והמוסר עלי ב
בוגדים ופריצים הוא והנה יצא בעצתו יסכו בעונם ויתגלה המוכל הזה ו
לתלות בעתו הנמהרה בדעה גדולה ונוראה מחשבות לבב החכם הקיסר יר"ה
לשון יני ההמון אחריו אשר לא צוה ולא עלתה על לבו כאשר אבאר לכם בזה

חסדי ה' כי לא תמו נראה את חן העם הזה בעיני הקיסר יר"ה ואמר בכם בכל
קדוו ויעל גם הוא על במתי החכמות ושערי הידיעות ויובן גם לו כסא
בשער המלך ושרים ויצו לכל עמו ואמר כל הבא היום · למדו עמו לדעת לשון אשכנזי
ונתיבותיו / והיות כל איש יודע ומדבר בלשון עמו ואיש איש על עבודתו ועל

מאונו אשר לא יפקד איש ממנו ושלא ימנע כל איש מישראל מלהקים כפי יסוד אמונתינו
בתורה שבכתב ושבע"פ אחת דיבר אלקים שתים זו שמענו יהי שם ה' מבורך אשר נתמלא
ואהי' מנעו באבותינו כאמור **עזרא הסופר** קאפי' ט' כי עבדים אנחנו כל
ויט עלינו חסד וכו' ולתת לנו גדר כל' פירש"י ז"ל שהיו גודרים
גדר ושומר מצותיו **והנה** בפני אשר סופה מבן קטן היודע לדבר אביו ואמו תורה צוה לנו
כל' בקהילות נ' כל בר שית ספו לי' כתורא ונשם אמר רב קטינא בבריא הנכנס את
בנו החוה אבן שטח חבירו רצה אחריו ואין מגיעין אותו פירש"י ז"ל והיות פקחין בתור'
כוונת הרי אנו מוזהרין מרבותינו בעלי הש"ס סדר הלימוד התורה והאמונה עם בנינו הילדי'
משנה שיודע לדבר ומבן חמש ומילך ואתם ידעתם כי יש אתנו פה ת"ל בקהילות חכמי ה
התורה חכמים ונבונים מיודעים לשון אשכנזי ונימוסיות אחרות שנשא לבם אותם בחכמה
ללמוד גם את זה והתקן הקיסר והרגיל כל יושבי ירך יעקב על הדרך ללמוד גם את הילדים
שונה ושתים ביום לדבר ולכתוב לשון אשכנזי אבל העיקר עיקר והטפל טפל לו מהרבו מעשיו
ומה גדלו חסדיו כי באמת כל המולידים יחפצון להביא את ילדיהן אל כל חכמה ומדע ואל כל מדה
ומאורה אך כי קנית יד תנועתם ובמצות הקיסר יר"ה אין ספק כי גם על זה יפקח עין מאין יהי'
ההוצאות הנעצמות לתת שכר למלמדיהם אך העול הנקרא הזה משרך דרכיו ומעקש
עולם היצרה ויתלה בדעתו ואמר כמה פקד עליכם הקיסר יר"ה שלא יכנס התינוק לחדר
שלומד בו התורה והאמונה ויקנה המוסרים עד שהשלים חקו בתחלה בקריאת לשונות
ודקדוקיהם שקר ענה באחיו חלילה לו כל בן דעת לחשוב כזאת על צדקתו ויושרו לבב
האוהב הבריות ונמשל למאיים **הוא החסיד הקיסר יר"ה** כי הנה ברוב צדקתו
חנה בניני הבתים כל איש על אמונתו ויפאר בנויים שילמדו גם את יתר המדעות
ויסבותם של הילדים יהי' כפקודת החכמים המשושם בעלי הש"ס ללמוד להילדים ת
תורה ומוסר ומשנה וגמ' ויקרם בתפוחי העלות שעה ושתים ביום:

ראו נא את ישרת וחכמת אדונינו מושל עירנו **השר המרכס יר"ה** אשר הוא
רואה בעין נעמו ויודע את לחצו ותמך ידי האלופים הגבאים בת"ת ...
ושום טרד בעד הילדים ערך מאה ה' ישמרהו ולנצח ללמד מקרא ומשנה וגמ' והעיר
חק חנו הפרנסים כל בן אשר יוקרב לכל חרס אך ... ייסד ענוי זהי עולים וותיקים
ואם הוי ירותינו משגת לשום שכר ללמד אתם גם שאר העלות כתיבת לשונם וקריאת'
לא חלוק להשוותם טפלה והעיקר ... ושפוט בצדק נגד פרוץ צדקות הקיסר יר"ה
את אשר הוא רוצה להגדיל תורת אלקים שילמדו ספר ועם הלשונות והקודם בעלה
קודם בבנין לא **כיועץ הרעה הזה הירך** ... נבל ולא חכם אוהב עצת הוא
בא בערמה כנגד ... מצוות התורה ומשבח שם הקיסר יר"ה לבעבור ישמעו העם ב
בדבריו והוא מכסה חסרו תחנונים ... עינים באמת הדבר וישם אותו ... הילד

ויאכלהו ותבואו בקרבו ויאמר. הנה הוא יורה דרך לקטן מראש היודעים הרבים בעובם
במקבם ולסגור להניחם בלתות התורה והאמונה ואפי' קנה המוסר יזהיר אבל יודיע להיודעים
עד שהשלים חק הראשון וה"ר כי יגדלו יקוצו בה כמובן בספרי ב"ה כאשר יתגבר ה
היודעים ר"מ וחכמה שתרכסון עצמו אלו ע"ש ב"ה ויבוא שעט אל העט ינצא וד אשר יכסין
ללמוד דבר מן התורה בפרט מן התלמוד כי דבר אשר האדם צריך לעמול בו ויאהבע טרם
ידע מתוקה ודבשה ועד כיון החכם שהמונה חשק לנער ע"פ דרכו כ"ש ע"ד שנת'
הרמב"ם בפי' המשניות וסנהדרין בפ' חלק תשובה האיך מרגילין האדם מקטנותו לתורה
ועבודתו יתעלה בשעט דבש וכבוא עד שתהבה דעתו כ"ש ויעבדהו מאהבה כי
החינוך מורה להיות מורגל בזה ויהי' נטוע ומשורש בלבבו אבל יסור ממנו כל ימי חייו ובשוטו
שלא לומד יותר מדבר השגתו שלא יהי' כמותר שאן שבנה שגדים כיבוי אבלא כשיבשו
של המחבר שכתו' ע"פ דרכו שאם לא יכסון לחכמת התורה ולמד הוריו מחת'ו להמשתה
שלבן נוטה אלו עם הו אלו אלו ישמעון לא ישאר מכל ילדי בני עוץ אחד שלא יפנה עורף
לעמל התורה ואין עושה טוב אין גם אחד

ויש להרמז דברי ר"ה בתוספות שבת דף ק"ו ע"ב אמר ר"ה מינא לא בשניותא
אלפי ירקא ולא בשחרית כ"ש בשניות משום דגריר ובשחרית משום
דמזיקא היינו דעייל ירקא לעולם בשרא וכוורא רוב בדבריו שבאמת עיקור עיני ומש'
הוא בחכמת התורה כמאמר ין אין עני אלא מן התורה כ"ש ויבוא שהתורה יכונה בשם
לחם ובשר כנ"ל הרמב"ם בפ"ד מהלכות יסודי התורה הורה י"ג ולחם ובשר לידע האסור והמות'
וכיוצא בהם משאר המצות ע"כ ונשאר החכמות יכונה לירקות כי הרפואות לחכמה
ועיקר הסעודה ע"ש הלחם והבשר וזהו שכיון בלשון הגהב בשניותא ר"ל טרם שלמד
הרבה תורה לא אלפי ירקא למור לא קבעת הסעודה על הרפואות לחכמה משו' דגריר
שמושך לב האדם משקידת עיון התורה ושעשויה בשחרית וומר אין שמאות עפשי ב
בתורת ה' והייתם מובטח בשכני שלא ימשכו הרפואות ממתקה ודבלה ע"כ לא קבעת
סעודה על הרפואות בבאותרא דלעולם בשרא לבשרא ירקא וכוורא בתורה והרפואות
יהיו רק כמו טפל והעיקור והן הן דברי הרמב"ם בלע"ז י"ד ס' רנ"ו ססב' אין לאדם ללמוד ר"מ
מקרא ומשנה וגמ' והפוסקים וגם מותר ללמוד באקראי בשאר החכמות ובלבד שלא יהיו
ספרי המינים וזה נקרא בין החכמים טיול בפרדס ואין לאדם לטייל בפרדס רק אחר שמלא
כריסו בבשר ויין והוא לידע האסור והמותר בדיני המצות וביותר מבואר בשו"ת ריב"ש
ס' ז"ה בשם ר"ה גאון ע"ש בסוף דבריו וז"ל ואם תראה שאותן בני אדם העוסקים ב
באותן חכמות באותן לך כי הוא דרך סללה ובזה ישיגו דברות הבורא ולא תאמינה להם
דע כי ינצבו לך באמת ולא תמצא יראת שמים ויראת חטא וגריבות ענוה וטהרה
וקדושה אלא הנעוסקים במשנה ותלמוד כ"ש ובלשון הרשב"א וכל ואין להביא ראיה
מהרמב"ם ז"ל כי הוא לבד מקודם וכן כל התורה כולה בשלימות הלכות ואגדות תוספתא

ספרי וספרא ומכילתא תלמודא בבלי וירושלמי עיין שם בריב״ש

לא כמעקל הזה הטענה ליסוד התורה ופי׳ הולכים עד אשר ילמד הלשון
ועוד אמרו בסנהדרין דף צ״ט ע״ב מורה בג׳ מ״ט ה״ל הטוען
הורה ופי׳ תלמוד אפי׳ עוברין שבינו אין מקבלין אותו שנאמר הטוען בר יקבוהו לאום
בר זה תורה ואין לאום אלא עוברין שנאמר ולאום מלאום יאמץ ויש לבקבק וכו׳ כל מעקל
משפט עוברים יאוררהו אך המאמר הזה על האיש הזה ורבותיו לו נאמר זה הנלוז ה
הטוען הורה ופי׳ כל הולכים ומאחר זמן ליסודם בעצם הנמהרה והעתלה אשר בני ספר
מבזה הולכים ולקחת חטאת אותו יאוררהו העוברים כי לזה זה מרחם ... וזה שבעים
כי יינקו ולפי זה שנתקבו במקום אחר אין לאום אלא מלכות יש לפרש״ב כי המלכות
עניה יאוררהו כי הסיב לב העם אחורנית בדברי שוא ותפלה המלכות בחכמתה
זנה והבק את כל אום על בתי והגזרה הענקט כתוב מדעתו וחוקק בדפוס ולוחות
השרשים בב״ל לכן יקבוהו לאום המלכות ויקבהו לאום העוברים וקללות שניהם
יחולו על ראשו .

עוד כתב המתעב הזה שם הנה המשכיל חוקי אלקים ויודע תורת האדם נימוסים
ובמה יהיה משכיל שאר נבזים והמשכיל תורת האדם אין שיודע חוקי אלק׳
וכל ומתלבש בדברי הנ״ל ויקרא כל ת״ח שאין בו דעה נבלה טובה הימנו ופי׳ שכוונת
הנ״ל אם אין בו נימוסים ובמה יהיה הנבילה טובה הימנו עכ״ל: **שוטה רשע וגס**
רוח בזדון לב ונשחת יסיר יחיד נפשות יראי ה׳ והולכי בתום ואם אין בו נימוסית
ובמה יהיה הנבלה טובה . מה זו חרפת וגדפת את מחשבת לבב האדיר החסיד החכם
הקיסר יר״ה תתעבר כל בבק הרע ואת מאמר הקבוצים אשר בזמן הזה תפין אם
הי׳ הוא בכלל ת״ח ... או חיקו תשוב / אבל באמת נער ורק הוא מחכמת הגמרא
ואת הנימוסים ובמה גם זה אין אתו הלזה יקרא נמוס ובה״א הוצרך יסגא והקל בכבוד
החכמים הגדולים . אשר בכל מדינות קיסר יר״ה כמוהו לא ימצא שם איש מורה דרך עד
שיבוא הדבור הלזה ונהל הזמן כאיש מעה חכם ירחם על עבדי הזמן תנועות הלא
זה המקטין בהוד תפארת הקיסר יר״ה שלא נמצא בכל עבדיו במדינות ... /
... בבר והורות דרך ... וקורות את גויותיהם ועל משכנות הרועים עד
שקם אב בישראל **הירץ וויזל** ... ואבי מאזן קול ... ולפתות ול
והביא בשמו ... בין רמה

אי כבוד הגדולים אשר במלכות הקיסר יר״ה הראשון שבראשון ...

הגאון הגדול המובהק אב"ד בקק פראג שר התורה והתעודה זה אגידה
רוב שבחו הכל יודעים שראוי הוא להיות דבר לכל הדור כולו / ויה כבוד יתר הגאוני
אשר בכל מדינות מלכות אשר כולם יעריצו את שם הקיסר יר"ה ויחזקו ולכבדם
ועשות רצונו כי רצונו רצון שמים ובאור פני מלך חיים / והפירוש הזה לבל אחגביה
וקובץ בראש מפני שלא שימש ת"ח הוא זה ואיש בהכרת הגמרא בהלכות ומשפטים
לבעלי דבר דבר על אופניו וכ"מ אמרם בסוטה כ"ב ה"ג רשע ערום זה שקרא ו
ושנה ולא שימש ת"ח ולמוד סברת הגמרא בפ"ט עשי המשנה רשע הוא שאין תורתו על בוריו
ואין למוד היום ערום שהשומע סבור שהוא בקי ומהג בו כבוד כת"ה עכ"ל -

ויעתה בענוה חזי זה עלתה בו ועושה פלסתר דברי תבק כתב בחוקות
ושום פה"א ולכן הנעדר מתורת האדם מעט שלוב חוקי אלהים ותורותיו
ומהג על פיהן אין נחת בו משני פנים משגה בהוראותיו ומנהגי הבריות עכ"ל
יראת ה' שפתי החוקות הזה מנת ה' חוקם והוא מאס בהם בדברי שחץ עלו מקדמוני
הענין פניו מי מן כתב ולא דברי אלקים ומהג עפ"י אשר הוא אמנם ולהפאות בתורת האדם
אם הוא משכיל ישר ויודע ומבין מדין התורה על בוריו אך אם לא למד נימוסית ובלא ל
למשנתם הזה יקרא נעדר מתורת האדם הלא דברי חכמים כתובעות יותר מרקחות
מספרי המקראות ודברי רבותינו המורים בדרכי בא"א ודרך קודש יקרא לה דברי רבותינו
הקדושים בקלי הש"ס והמתחכם עפ"י אשר יסודותם בהררי קודש ישמחו וישעשעו
בו כל רואיו ובפרט בשיקול הדעת במשפטי ה' כהחוקות הגדולה ונקי מזן ושכליותיה
ובוזיהן אשר כל יודעי שמך מהם ישתומו ועושק מציאתם זה רבו מעשיך ה' משפטיך ת
תהום רבה

מה נכבד היום אשר פקד המלך החכם פרייסען יר"ה
על עבדו הגאון המפורסם

אב"ד בקק בערלין והמדינות. והעתיק לו חוק מן דיני נחלות ואפוטרופסות ללשון אשכנזי
ובארו בטעמים וחק בדפוס זה רבו מעשיו והפירוש הזה אשר נתן לבו השיאו
שפט כהוגן לבו והוציא מלין כשונע והתי ויתן על דלתות השער לטוב רע ולאור
חושך ומוו דבריו על האנשים אשר השתקעו בנעימות והירשו מעניני הדבר
תבל ומאסים במשכיות החמדה ישנאו חברת ולבי הגאון והקדשו את גאונו אך
ונבוכים יתעלה ואם על אלה הרים ידו ידו תיבש ויאן קדושי עליון ומקדשיו יען
וביען אשר ישגו בהוראות ומנהגי הבריות ולהתקדש את נפשו ולקרוא בתוך עניה
יאמר האויל כי אין בהם נחת בזוי אתה מאוד בזה לך ועגה לך אוי, ואשר אתה
מוכיח קורא הדבק לכן כל מלאי זקן במשמה המות יתבזה אותם ונעדר מתורת
האדם ומשנה מנהגי הבריות קצת דלפני דבריו אשר רובם כולם מראש

את פי ה' והשיב על כל קוץ ושם כי בשגעון ידבר היעלה על דעת אנשי איש את ה'
אשר יודע עם/ בית כנסת המוזיקא רק שמע קול שירים ועגבים יסבר ולפני תמצא החכמה
הביא דרכי השכינה ואיך ידרכו קשתם וכן הוא איש בעל תלמוד רק אגדות בלי יסוד
ויצא יד למוד ובי' דרכי ומחשבות הלמוד את המוקדם ואת המאוחר במנעת הנזכרה
ומדברי אשר הגיע עד כה ולפני רבן הרב הגאון המפורסם החכם השלם בכל מדע
בעל השמועה הרב [illegible] ברלין אשר הוא ומעשות הדום רגליו בכל חכמה ביה
נחשב יצאה הזמן והגיד כלם בדברי גאוות ושחץ ובן לא ראיתי כהנה וריע
בספר ישן

תאמינו לי

זאת הדברים בבריאת זרים ומורים כמופקר ומרחש והתם
עליו כי מין הוא חלק ונהנה באלהי השמים ושאינו מאמין בתורה
ושהוא מאמת בדעות זרות מן הדעות כמו **הנאטוראליסטען** כאשר
נשקף מחוברות הספר יסודות ולבן החרשת
כי לא ובושו את עובד אלקים ואשר לא עבדו/ אבל עתה הוא בא כמסית ומדיח
ושפתו תטפנה שפתי זרה כרבשקה ישראל מור עבד מלך אשור אשר בעת של
החמה בחיל סנחריב דבר בלשון רכה ושון נטות ולבב ההמון אליו ובדברו נאצות
אחז דרך מלחמת כאלו הוא שולח ההשגחה העליונה מרים ב' י"ח ועתה המבלעדי
ה' עליתי וגו' ה' אמר אלי וגו' כן המסית ומדיח הזה בא לגנב לבב העם באמונות
תפארת התורה והעיון ובחריבו שפתיים ושבח הוד כסא הקיסר יר"ה כי ישא
לבב עבדי הקיסר בשמעם תפארות מלכים אשר אהבתו בערה בהם ויהמו לעשות
כאשר הוא דבר אליהם ועיניו לחזה יצפוע כי מתוקסמו נראה כי לבהותו הטהו
שבט המדינה יבחר אותו ולב ומורה למד ובני יהודה קשת ושוע ושבחיו וקילוסיו
לאזנו השומע ומבין כאשר ישמיע המלך יושב על הנתיב יעבדו ולפני וישפט יד ל
וקבל מגורות כמו ובכין ירון זמירות ותושבחות על המלך ושר צבאו כן המסית הזה
בדמיון יאות למלך הגדול המאדיר **הקיסר יר"ה** מלכים ושופטי ארץ יהללוהו חכמים
וחקרי לב יפארוהו לא מפי הדיוט רש ונקלה הזה י"ו

מה מאוד

ותחת אשר בשמעם יפי מגידי אמת שבקך וילונו עיר
הגדולה לאלקים שרפו ספר הזה ברחוב העיר ובתחלה תלו
אותו ברביע הבימה בחצר בהכ"נ יפו עשו ודעתם שעשו צדק מעשה שנזכר שם הר
הקיסר ותהלותיו כמעיים רבות הקישו כבוד הקיסר וכבודו של מקום ב"ה ובגמ'
גיטין דף ב' א"ר רנ"ג נרקטיו סת שרתם מין ישרף מעשה שנזכר בו שם ה' אלקים
כמעיים רבות וגרר תהלותיו דעו דין ושרפה/ וכ"כ הש"ע י"ד ס' רפ"א/ והטעם
מבואר אחרי שהוא מהפך וסבן אלקים חיים ורשע אמר אלקים זה לך לספרותיו

כי כן המשל הזה אשר כתב דברים זרים כאשר אמרו קצת ונדיע לכם ומזכיר שם
הקיסר יר"ה ומטוב דעתו הטיפשה ביסר תלוי עליו כל שוטי הגבורים חולה לך
שופט כל הארץ **יאזעפוס** רם ונשא באיי הים יספרו ישר צדקתו כהררי אל
ולחשוב עליך שון זני מחשבתו כאלה ושפטו חכמי ק"ק ווילנא שגה א
משפט ישר לפני הקיסר ושרוני דברי המשל וכפהו במפרכי וזה שאמר שהם ענה משלי י"ד
רצון המלך לעבד משכיל ועברתו תהי' מביש ועל כל אלה אם קורא דברי שה"ש ענה משלי כ"ט
מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה כאשר המלך אשר הוא מצב עצמו ויחוסו וח
נחרצות עברותו לו יאות המלוכה במשפט כמו הקיסר יר"ה האדיר והחכם המיוחס ומאוב
יאזעפוס יעמיד ארץ ברוב חכמתו וחסדו ואיש תרומות ר"ל איש מאמש כחות
שבהחומש מתרוממים בגאוה ובוז לנהו ולמנות צאן יעקב יהרסנה
ועליו אם אומר בו סתרים ברחה עהשי מפני זה מפני גאותן של מוחי לב ובזה יבואר
מאמר תנוה במס' שבת ק"ל ע"ב א"ר הפאו אי בטלו יהודי בטלו אמגושי דכתיב ואזרן
כבור סיגיך פירש"י ז"ל בטלו יהודי ישראל המתיהרים בבגדורות ובמלבושי יהודי
בטלו אמגושי יבטלו המסיתים והמדיחים השונאים אותם שנא' כל סיגיך והמגסי
הרוח שמגדלים עצמם לשון יטגא מאוב נייזב ה' ומחכו ומסירה כל בדיליך אלו אותן
המבדילי' שונאי ישראל מן הקב"ה בשקריהם ובפתויתם

ובסנהדרין צ"ח הובא מאמר זה ושם פירש"י ז"ל אמגושי פרסיים מכשפים
שמצערין ישראל ובמס' שבת ב' ע"ה אמגושי פליגתא
רב ושמואל חד אמר מכשן וחד אמר גידופי רש"י שם בשבת אין המדק ב... וכגון
תנינו אות השם ומסית מנשים עי' **ובשנות** מחכם אחד להעתיק המתקשרות
הגאוה ולימעות או כשון והוא ע"ה גורא בסוטה ק"ב אתמר קרא ושנה ולא שמש ת"ח
(איש מקפיד על דברי חכמים) ר"א ה"ג ע"ה רשב"נ הר זה בור ריא ה"ג כותי רש"י
כותי ומסור ואכול מפרא ויש בכיין דלא שימש ת"ח איש מקפיד על דברי חכמים
ובענין ולא שנה אלא (והורות) והרמות א"ע ת"ח רמב"י אומר ה"ג מגוש פירש"י מכשן ה
האומר הנעשים וגונב הלבבות ואין זה כן ארנ ב"י מסתברא כרמב"י באמרי אינשי
רטין מגושי ולא ידע מאי דואר רט"ר ולא ידע מאי אמר פירש"י המכשן לוחש את
לוחשו ואיש מבין מאיהם ומאי פירושם כל רטנו רטנו כל שונה משנתו ולא מה הוא
וזהו אמרם אי בטלו יהודי רעננם בהמול כל לב ודבנתו ולביש גאות ולובו כל נרכם
ומקרא משנה וגמרא וישמשו ת"ח כראוי ולא יסמכו על דעתם כאמרם ז"ל, ואל
בינתך אל תשען בטלו אמגושי היינו כפירש"י בסנהדרין ז"ל ורמז כן יבטלו כ"ר
המסיתים ומדיחים כפירש"י בשבת ופירושו עולה יפה בין לרב ובין לשמואל

והדיוט הנתעב הזה שלא שימש ת"ח והוא זד יהיר ומבזה ת"ח המתפרנסים
ע"פ חוקי אלקים אפיקורס גמור וכל הדעות מבואר בסנהדרין צ"ט
ע"ב איזהו אפיקורס דאמר מאי אהנו לן רבנן וכן האיש הנ"ל ואויב הרע הזה שאמר שאין
בהם נחת ושנו פניה כ"ל ועלי' נאמרו דברי הגמרא סוטה כ"ב ע"ב מ"ובי' במטמרת
משרה ובשגלי וגלויא בדרבא להתהדר מהם דהפי' גונבי רש"י במטמרא כו'
הנסתרות מ"בא והגלויות גלויות ומ"ש לדב הגדול כולם גלויות והוא יתפרע מן המכסים
בטליתות ומראים עצמם כפרושים ואינם פרושים

מי יתן ראשי מים ומבכה על חללי בת עמי פי' האלשיך

חללים הנעשים ע"י בת עמי / אותם כי שבתיך
קובעת היא ולא הותרה הבכייה אקבע עלי כלי ברעה מאוד נלאיש הכיום ועל
דברים הרעים המוררים כאלה יותר לעורר בשבת עפ"י גמרא בעירובין מ"ה
נכרים שצרים על ערי ישראל אין יוצאין עליהן בכלי זיין ואין מחללים עליהם את השבת
ובעיר שהיא סמוכה לספר אפילו לא באו אלא על עסקי תבן וקש יוצאין כו' ומחללין
השבת ונתה בעונינו שרבו ומיפת הרשעה מתגברת בכל יום זה גוזלים
וזה חומס וזה רומס זה באונאה וזה בתרמית הכל יכען עסקי ממון ואין לעורר
ולהתריע עליהם בשבת אך זה היהיר הזה צורר היהודים על עסקי נפשות הוא
בא ולזבד נפשות מבית יעקב מרחם ולב ישעו הט עם משדי התורה והאמונה
עד כי יקיפו הימים מהלו ימים יחלקו ולשונותיו ע"ז יוצאין בכלי זיין בשבת ומה' של
ישראל הוא שמתא ונידוי ומחרים בתקיעת שופר וגם בכיבוי נרות כי ארור
ומובדל הוא ומורחק הוא מקהל עדת ישראל אפי' לכבוד ת"ח כתב
הרמ"א סי' שו ס"ק כ"ב בחרם רשאי לנדות לכבודו בשבת ק"ו שרשאין לעורר
בכלי זין לכבוד השי"ת ותורתו ובעיר הסמוכה לספר אפי' לא באו אלא על עסקי תבן
וקש היינו אפי' על ערקתא דמסאנא מתריעין בשבת וכאן היא עיר הסמוכה
לחלל אשר לגאות צריכה שיעור רב כמו מאור הנעתב זה אשר יצאו צפיים
בכל הגבולים לחזור אחר העבריים והשבים אולי אחד מהם ממקום שעשה מרה
לבל ינחם בא ברמה בתוך העיר / וכן נראה לי לזנות על העיר הגאות ועל הגבול
רוע נעזב ומוטל עלי לעורר ולהודיע לרבנים אשר חקרים והדרכים אחרים והרחני והבנה
טעות השנה הערך הזה בספרו המתעב ולגאות מעי כתוב יהיו יען דברי פיו
און ומרמה כאשר תוכו אלא און ובא ברמה בפה רק והטומאה לב השומע / וכן
האיש הזה דובר שלום עם רעהו ורעה בלבבו ועי' פי' בעל העיקרים בתהלים קי"ט
אשר יחתוך ומביאה ניצוץ שמרוממים קדוש עליון כי והביא מכה אל הפועל מגיעות
לבבם הרע וכן הנתעב הזה להעלים יג דיו התורה ומאביר שם העליון בעבור

שמתוך מדמיותיו הרעים ונרחק את בל' מעומק העיון התורה ומגודל נפלאותיו אשר מחבר
מני ים ועליו נאמרים דברי החכם השלם בכל מדע החסיד המפורסם קדוש יאמר
לו הגאון המובהק מו"הרר אלי' חסיד מק"ק ווילנא אשר שמעתי שאמר ופירש
דברי הגמ' יומא ט' מה"ט טובה צפורנן של ראשונים מכריסן של אחרונים ע"פ הגמרא
שם מקדש ראשון מפני מה חרב כו' מקדש שני מפני מה חרב כו' שנאו בחינה
עבירה הרבה יותר שהוחרב המקדש עבודה ואמר מקדש ראשון חרב מפני ג"ע
וש"ד כו' כלום עבירות גלויות והיה טומאה מבחוץ ומקדש שני מפני מה חרב
מפני שנאת חנם הטומאה היתה מבפנים בפיו שלום את רעהו ידבר ובקרבו כו'
והיינו סי' מבפנים והנה הבדיל בין הטומאה וטהרה בבהמה הוא בגלוי סימנים
אחד הוא מפרסת פרסה והיינו סי' מבחוץ ואחד מעלה גרה והיינו סי' מבפנים וזה
שרמזו בלשונם הזהב טובה צפורנן של ראשונים ר"ל שהי' סי' רשעתן גלויות
וסימן טומאתן היתה מבחוץ מכריסן של אחרונים שהי' רשעתן טמונה בקרבם
והי' סימן טומאה מבפנים שהרשע המגלה רשעתו ירחקו העם ממנו ולא ילמדו
ממעשיו אבל הרשע שסתר הטומאה טמונה בקרבו הוא לאבן נגף ולצור מכשול
אשר יתלכדו העם אחריו והביטו אחרי דבריו אשר בפיו ידבר ויחפה את
רעהו בסתר ע"כ החיוב עלי לגלות את נבלתו ולפני קהל ועדה

וכבר הם בדברי הגמ' סוטה כ"ב אמר לה ינאי מלכא לדביתהו אל תתיראי
מן הפרושים ולא ממי שאינם פרושים
אלא מן הצבועים פירש"י ז"ל כלומר שאין מראיהן כתוכן אלא צבועים שאין
תוכן כברן שדומים לפרושים שמעשיהן מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס
וזה ינעמו לחך הדר כל ת"ח שאין בו דעה נבלה טובה הימנו ומביא הדר ראי'
ממשה רבינו ע"ה בתנה יסוד ותכלית הדעת במלות ולדעת כל דברי התורה ו
וכל ענין על מכונו ולדעת שפלות ונמיות האדם כי במה נחשב הוא וראשיתו
ואחריתו טפה סרוחה ומעותד לרמה ותקוות רמה כאשר האריך בחובות
הלבבות בשער יוה"כ כי הגוף אשר הוא לבוש הנפש מצד עצמו הוא כלי
נמאס ומגועל מבהמות ארץ וחיות יער וזהו שורש ענוה ויסוד היראה כמ"ש ע"ה
משלי עקב ענוה יראת ה' ראשית דעת כי בדעת יירא האדם מהאדון ה' צבאות ו
להיות חרד מפניו כי מלבד יראת ה' שלא לעשות נגד רצונו ולשמור מצותיו
מצוה בפ"ע היא את ה' אלקיך תירא והוא תכלית הדעת אשר נ"ע שה"ע
קהלת י"ב ויותר שהי' קהלת חכם עוד לימד דעת את העם אזן וחקר וכו'
שאין הכונה שהדעת היא נימוסיות ודאי כמו שנתחבר הוגה מפרש בדברי

הנ״ר כמ״ש דעת ויראת ה׳ שזה בחכמתו אזן ועשה מגשם לתורה והמצוה ליראה וחקר
ועשה סייגים לתורה משמרת למשמרת וכאלו ואלו בדברי השוטה זה בקרבו יין ובשן
דן׳ ב׳ ע״ב כתב הוא בעצמו על המקרא הזה ולמד איך יקרבו לתורה ואיך יתרחקו מ
במעשה תיקן להם שנייות לעריות וכל״ד וזהו הדעת האמתי ובו נכללה הבושה ובכלל
הבושה ולא יעיז פנים וקחת ועצמו דבר בלתי רשות ממי שגדול ממנו כאשר כל בר
דעת יחרד וירא מפני שר ומלך אף כי יודע שלא יעשהו רע ולא יעשה כמה אבל
באפס הדעת יקל בכבוד הבורא והרבות בכבוד עצמו עד שיבוא נמצות אחת
אחת זה שאמרו כל ת״ח שאין בו דעה ורשע אף׳ שיודע חוקי אלהים ולמד התורה
רק שאין בו דעת והיא היראה הנכללת בו גרועה מהנבילה מפני שהנבילה
בכל שהיא מסורחת מונח על פני דומן ועלה צחנתה ובמעשה ירחיק כל אדם מהלוך
סביבה ומרחוב ההוא מכשול ותקלה לא תבוא ע״י משא״כ הת״ח שאין בו דעה
אמיתיית להכיר שפלות עצמו שהוא נשא ורם בעיניו והוא צבוע שאין תוכו
כברו יתעה ויגיל דותו בבריים לא טובים ויכול לבוא לידי מכשול ותקלה לב״א
אשר אינם רואים ויודעים סו׳ הטומאה הטמונה בו ולכן נבלה טובה הימנו וע״ז
מביא ראי׳ מגדר הדעת של מרע״ה שעליו נאמר בכל ביתי נאמן הוא וידע מה
שידע ונכנס לפני ולפנים ע״כ לא נכנס עד שקרא אותו השי״ת מפני ה
הבושה והיראה הנפלאה אשר היא תחת סוג הדעת והיינו נטילת רשות

ויומתק יותר אשר אחז דרך מליצה דמיון נבילה על זה שהובא במאור החיים
על התורה הוא המחבר ספר פרי תואר על הש״ע י״ד וז״ל ה״כ
בגמ׳ ובדרך רמז נשם באור דבריו וז״ל ורמז שהובא בדבריהם שאל׳ ע
עכבר לפני אדם רשע ואמר כי ריחו רע יותר מהנבילה ולהיפך באיש צדיק וכו׳
כ״ש ראה ריח בנו וגו׳ וכמו״כ באבות דר׳ נ׳ פ׳ ט״ז בר״ע ששגרו לו שלטון ב׳
נשים יפות והל׳ יושב בטהרה ורקק ולא פנה להם וכו׳ ואמר שריחן בא אלי מ
מבשר נבילות וכו׳ אנחנו אבלי גון נבה חומי בגדים מן הגשמיות ורחוקים אנו
מן הבחינה הזאת ולזה אמר כל ת״ח שאין בו דעה נבילה טובה הימנו כלומר
שנעדר מדעה האמתיית שהיא היראה והבושה כל נבלה טובה הימנו ש
שהגדיר בגדיגות וטהרת קדושים כמו חסידים הראשונים רבותינו הקדושים
ירגישו ריח סרחונם רע מריח נבלה ומזהיר לנו הנ״ר להרחיק מאדם רשע יותר
מהרחקתו מן הנבילה ואמרו שהחיוב עלינו להרחיק מהספרים אשר חיבר א
אפיקורוס הגזה יכנס איזה שנים / ממתרבה להכ״ל גזל הירושה

אשר אנכי רואה בלבבי הייתי בז את ספרי הראשונים בחזקת בשמת והייתי אומר
השתא הוא דאיתמר וכפי אשר הסכימו על ספריו כי האדם יראה לעינים היודע לבב
פרי גודל לבבי אבל גדלה הספק בלבבי אם הוא אפשר לומר שהוא ישר ומיוסד על א
אדני האמונה והיראה שיהיו מעוקל מהכ בקבה ודאי כי כאלה וכאלה בדיעות רחבות
הרה עמל וילד שקר כי כן מצינו באלישע אחר באמור שינה היתה בלבבו כאשר כבר לא
ישרו איבה בבריות בספרי מין ולבנין בענין **התורה והמוסר** וכן שינו אלו לגנוז
ספריו ושלחום אלו ואנשי משלחם על בית החפשית מקום שמגשמין שם ספרי ה
המקבלים ולא יזכר שמו עוד בקרב עדת ישראל ·

מה אקוב לא קבהו אל ואמרו הזוהר הקדוש יען הוא כתוב בקבלה ווב
סדר הדורות והקורות כי הידיעות האלה מוגדרות הבין בדברי
תורה שספרה מרבשות הארץ מצרע נח הראשונים וסיפור מלחמות מלכים מאברהם
וגו' ומי שאינו בקי בספרי זה הקדושים כל אלה הדברים כחלום בלי פתרון וע"כ
ונגלין ואמרין בדברי הזוהר פרשת בהעלותך וז"ל רשב"י ווי לבר נש דאמר דהאי
אורייתא אתא לאחזאה סיפורא בעלמא ומלין דהדיוטי דאלו הכי אפילו בזמנא דא אינון
יכלין למעבד אורייתא במלין דהדיוטי וכו' אי לאחזאה ספורי אינון קפסורא
דעלמא הייא שלטונא ואית בנייהו מלין עלאי יתיר כל אלא אורייתא כיון דנחתית
לעלמא אי לאו דמתלבשא באינון לבושין דהאי עלמא לא יכיל עלמא למסבלה וע"ד
האי סיפורא דאורייתא לבושא דאורייתא איהו מאן דחשיב דההוא לבושא איהו
אורייתא ממש ולאו מלה אחראי תפח רוחיה ולא יהי' ליה חולקא בעלמא דאתי בגין כך
אמר דהמע"ה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך מה דתחות לבושא דאורייתא
חמרא לא יתיב אלא בקנקן וכך אורייתא לא יתיב אלא בלבושא וכו' עכ"ל

עתה עתה מה פרץ עליו העדות שקורא לדברי תהלך סיפורי מעשיות
בלא וזה יענה האומר הנה בגשן פתחות וסתרות שמביא
בכל התורה כולה שאם שנה בהם שהוא פסול ואם כדבריו שהם ספורי מעשיות
ודברי קורא הדורות אומר פסול שני כזה הוא ספור המעשה נכתב בדיוטה
וביותר כל גדר יתקיים כי ולא חוק שכתב בקבלה שכאשר ידע מנהגי
הענינים הראשונים איך סדר מהם מתורת האדם יבין מדוע כל
וזה מבין כולם בתורה באבתם המזכרים על הברית וכל בני אתה מאוד בדמי
כאלה ולפני יעקב יעשות לבית עשיו וכלם יאמרו דבורי ינם כי ור

מכבוד האדם הגדול בענקים אחד הי' אברהם אבינו ע"ה ואמר מבלעדי קריאות תועבות
העמים ההם לא יוודע צדקת אברהם אבינו ע"ה והפלגת חסדיו מסירתו ופרישתו וקדושתו
סבלו וכפיו ענותו ונצל מיך ואת כלם ורמב"ן בבריתו כמ"ה / ודבריו אם הי' אברהם בדור
מתוקנים בתורת האדם אשר יאמר האמת לא היה במדרגה יותר משאר בעלי נימוסית
ודרך ארץ׃

ראו נא ועוררו לבבכם עד היכן נשא רוח אפיקורסות של זה עד אין מרפא
ומפניים עוד להרשע בדברי המ"ר הנ"ל מבינו אחד מילדתו וזה על תה שאין
בו דעה נבלה טובה היינו על פי המעשה אשר הובא בס' חובות הלבבות שער הכניעה
הי' על אחד מהחסידים שעבר על נבילת כלב מסרחת מאוד ואמרו לו תלמידיו כמה
מסרחת נבלה הזאת / אמר להם כמה לבנים שיניו ר"ל והם שנבלה נשאר מעלה אחת
שלא נגרע מחמת מיתה והוא לובן השינים משא"כ הנעדר הדעת אשר בכלה ירודה
ובושה מ"מ אם אין אם יש לו מעלה א' איננו חשובה למאומה כי יגיע לה חסרון הדעת ואין
לו מדה אחת בגליונות ונו' אמרו דעה חסרת מה קנית משה נבלה טובה היינו שנשאר
בה עכ"פ מעלה אחת והוא לובן השינים ואמרו בדרך הלצה אע"פ שגם להנעדר דעת
יש לו מעלה של לובן השינים הנאמר לנבלה אנו אתה הקהה את שיניו ויקוים בו שיני רשעים
שברת הוא / והוציא את עצמו מהכלל ורל"ו ואז יהי' באמת שוה לנבלה כי מה הוציא מוכ
השיניים

ועתה אתם ענוה' שמעו אלי ותחי נפשכם כל איש יחזיק באמונתו וזה יהי' ישעו
וחפצו והיות זרעו וחוטר גזעו בפקודי צבאות התורה ומבטן יקדש את
נזר שרשיו ושמור פקודי ה' והנער נער כבן י"ג ומן ויומר בו היטב אמרואי הוא להתחי
עיון התורה ואל עסקי התלמוד ובדברי הראשונים זה טוב / ואם לא לא ללמוד אותו עכ"פ דרך
חוקי חיים בהיינו שע"א והורות מ"ב הנ"ל ובעת לעבוד את השם והורת צניעות
וקדש את עצמו והגביר על התאוות אשר יבוא בימי הנעורים כי זה כל אדם / וזאת תורת
האדם ויבוא גם הרבה הוראות לחרוה ושון אשכנזי ויתר מדעת והעיקר יהי' לעיקר והטפל
טפל לו התורות והנעורות נאמנות המדע וטפלה לתורה וכל איש ואיש מישראל מחויב לקיים
והגית בו יומם ולילה כתיב ערכו ולא תחנני ולא תשמעו **להשוטה הרשע הזה**
אשר כותב אם ישתהו על הילד שאינו הגון ללמוד המשנה והתלמוד והגמ' טוב לו שלא ישים
חלקו בתוך חולה לכן עכ"פ ישורון והשוט לבב אלו בעיניו אין רואים שהפסוק ולב בן
יג ו"ד שנה דומה וקוצר השגה וכי יגדיל נוגד שנים ארבעה וחמשה ויעשו והי' לאיש ע
עשה חיל בתורה וכן מבואר בב"ב קמ"ו ח"ו רב ורשב"ג בקרי קרי ובלא קרי ליהוי 3

שניותם פירשו. ולא תפסיקם אלא ישב וסופו לתחלה ורכב הרשב"א ספ"ב מהל' יסודי התורה
בהוויית באבני' ובא רואי הן והקדימו שהן מישבן בעצמן של אבעת כ"ט ואפשר שיבעם
הל' קטנות זו כ"ט בעל לב רחב ובעל לב קצר

ואתם רבני ב"ד הצדק פה אתם נגידי כי בבואי הנה לא אביתי לתת הסכמה על
ספרי יען וביען איש אשר נעור ורק מעוסק חכמת הגמרא ו
והראשונים אין זה בכלל חכמי ישראל ולא יכולתי לעמוד בדעתי מפני גודל הכנעתם
באמרם הלא לא יצא מעט שום דין והוראה פתוח ואחרות ונתתי הסכמה על ספרו

את גם ראו אשר רוח ה' דיבר בהגאב"ד דק"ק פראג ביברכתו על ספרו
הרבה ביברכתו בגוהל בתמאי שלא יצא מנהגי שכל דבריו באיות
על מיתירי תורתנו הנגלות המקובלות אצלנו דור אחר דור מימי התנאים והאמוראים
פה אל פה ואשר יגורו יבוא לנו

ולכן הקשיבו אלי אל תפנו אל אלילי דבריו אל יפתה לבבכם אל מליצותיו אשר יקחו
לשתות ורגליכם לבל נסיר מאמונתנו ויצוו בתורת ה' ולהגות ולהעמיק בעמקי
תהום רבה ורבה גדולי הדור יצ"ו מרבן אשר נחקקו לנו ואב"ד בקהלות גדולות
בינות אשכנזים והם אשר ירפאו גם לעמוד בהיכלי על נימוסיהם ודא
הראוי לפי כבודם

דרשו את ה' וחיו ובקשו פניו תמיד

[illegible]

A. S. HAWKIN, 1931.